

Wielka rywalizacja

Propaganda włoska przeciw Anglii

KAIR, 25 stycznia 1938 r. „Wojna radiowa między Anglią i Italią jest jednym z etapów wielkiej rywalizacji tych państw na Bliskim Wschodzie. Anglii chodzi o utrzymanie swej hegemonii w krajach arabskich ze względu na drogi do Indii: morską przez kanał Suezki i lądową przez Palestynę i Irak. Italia, która w swym wysiłku zdobywczo - twórczym opanowała rozległe obszary w Afryce Wschodniej, prócz przedtem już zagarniętych terenów Libii, także zabezpieczyć pragnie dla siebie drogę przez Morze Czarne. Więcej: chce z Morza Śródziemnego zrobić swoje „podwórko“, wskreślając tradycje imperium rzymskiego. Rywalizacja zaczęła w czasie wojny abisyńskiej, przez czas jakiś groziła konfliktem zbrojnym, ale potem przeszła w bezkrawną „wojnę“ propagandy. No, nie tak zupełnie bezkrawną, bo przecież powstańcy palestyńscy niewątpliwie otrzymując pomoc z Włoch, mimo stanowczych zaprzeczeń, ogłaszanych niedawno przez Gaydę w „Giornale d'Italia“. Niedawno muzułmanie abisyńscy zebraли 100.000 lirów na pomoc dla swych wyznawców z nad Jordanu. Wiadomo zaś po co ta pomoc jest potrzebna... Palestyna, to znakomity kasek dla propagandy antyan-

gielskiej, zwłaszcza teraz, gdy rząd brytyjski prawdziwie drażniąc rozpaczyliwy opór walczących o swą ziemię Arabów. Ze swej strony Anglicy wyszyskali jak mogli koncentrację wojsk włoskich w Libii, przedstawiając ją jako niebezpieczeństwo, grożące niepodległości Egiptu. Przez długi czas pisma egipskie pełne były alarmów na ten temat.

PROTEKTORAT WŁOSKI

Jednakże od czasu wizyty Mussoliniego w Libii, kiedy to ofiarowano mu „szablę islamu“, Italia występuje w roli protektorki narodów muzułmańskich. Stacja radiowa w Bari odgrywa wielką rolę w dziele propagandy, przedstawiając zasługi włoskie na polu poprawy bytu Arabów w Libii i muzułman etiopskich i wyszukując każdy błędny krok Anglików w Palestynie, czy innych krajach arabskich.

Aby się tej propagandzie na fali eteru przeciwstawić, Angliści zainaugurowali „godzinę arabską“, nadawaną przez British Broadcasting Co. Podczas pierwszej audycji dn. 3 stycznia przemawiali: syn władcy Jemenu książę Seif el-Islam Hussein oraz przedstawiciele dyplomatyczni Egiptu, Iraku i Arabii Suudyj-

skiej. Niestety, audycja niezbyt się udała, bo stacja Bari nadała jednocześnie i głośniej koncert śpiewaczy arabski, co oczywiście radiosłuchacze w zasadzie woleli od propagandowych mów londyńskich.

Wobec tego Angliści postanowili założyć potężną stację na Cyprze, która zagłuszy wszystkie inne. Wiele jest komizmu w tym wzajemnym przekrzykiwaniu się, ale nie brak i sensu głębszego: przebudzenie się narodów arabskich z wiekowego snu i bezwładności ożywienie ich nowym duchem, wzrost sił państw niepodległych, czy uzyskujących tę niepodległość czyni z Arabów połączonych sprzymierzeńców, a niebezpiecznych wrogów. Stąd też walka o ich serca, ich przychylności i cale to liczytowanie się wzajemne.

BŁĘDY ANGIELSKIE

Czasem jednak czytelnym słowem przeczą czyni. I tak ostatnio wielkie oburzenie w świecie arabskim wzbudził fakt zaanektowania przez rząd Wielkiej Brytanii niewielkiego resztu terytorium graniczącego z posiadłością Aden. Także niezbyt zgodne były z propagandowymi komplementami bezwzględne metody poskramiania plemion arabskich w tychże okolicach. Bomby spadające z samolotów i gazy trujące, są argumentami znakomitymi, jeśli chodzi o przekonanie tych, na których one spadają bezpośrednio, jednakże znajdujący się dalej do wiadomości o nich z gniewem. Oburzenie, jakie wywołały tego rodzaju postępy było wielkie w krajach niepodległych Arabii, a Mr. Saint - John Philby, zwany obecnie Hadż Abdallahem, nieoficjalny doradca króla Ibn es-Sauda, pisząc o nich, stwierdził, iż są lepszą propagandą antyangielską, niż audycje stacji Bari.

ANGLIA I EGIPT

W Egipcie, aby nie narażać sobie opinii miejscowej, Angliści starają się zachować jak najdalej idącą neutralność wobec rozgrywających się tam wypadków polityki wewnętrznej. Pewna interwencja Sir Miles Lampsona, ambasadora Wielkiej Brytanii w Kairze, spotkała się z niezadowoleniem w Anglii. Opinia publiczna jest zresztą w Egipcie dość Anglikiem przychylna od czasu ogłoszenia niepodległości kraju.

ZBROJENIA

Poza walką na polu propagandy Italia i Anglia nie zaniedbują innych środków które mogą się okazać kiedyś konieczne w razie wzmożenia się i zaostrenia ich „wielkiej rywalizacji“. Gigantyczny plan zbrojeń włoskich na morzu jest najlepszym tego dowodem. Ze swej strony Angliści zabezpieczają swoją drogę do Indii, przygotowując się do stworzenia bazy strategicznej w Akaba w Transjordanii, a zwłaszcza budując ogromne — największe na całym Wschodzie — lotnisko wojskowe w Genezie nad Kanałem Sueskim. Również garnizony w Egipcie będą wzmacniane przez

nowe jednostki wojsk przeciwlotniczych. Kto wie, czy projekt powiększenia armii egipskiej do 50 tysięcy ludzi też nie jest skutkiem angielskiego nacisku.

A zatem propaganda, za pomocą której Włosi i Angliści chcą pozyskać dla siebie Arabów, jest raczej epizodem „wielkiej rywalizacji“. Lepiej mieć w Arabach przyjaciół niż wrogów... Ale armaty, armaty — grają zawsze rolę pierwszoplanową.

NIEMCY, FRANCJA I POLSKA

W „wielkiej rywalizacji“ biorą też udział inne narody: Niemcy nie zapominają o niej, o czym świadczy wizyta Baldura von Schiracha na Wschodzie; Francuzi, którzy zresztą raczej pragną utrzymać tylko dotychczasowy stan posiadania nadwyreżony mocno błędną polityką rządu Bluma (traktat franko - syryjski) oraz ruchami niepodległościowymi i komunistycznymi w Afryce Północnej.

O Polakach natomiast głucho. Oczywiście nie ma mowy o ekspansji politycznej Polski na Wschód, istnieje natomiast możliwość ekspansji handlowej. A pod tym względem jest gorzej niż źle. Jeśli chodzi o sferę uczuciową, to dobre imię, jakie mieliśmy u narodów wschodnich, utraciliśmy z kretesem popierając żydów. A jak ci się nam odpłacają?

Witold Rajkowski

KOLCE BEZ RÓŻ

KOMITET BUDOWY PIECA

W niewielkiej wiosce w powiecie nieświeckim powstał gminny komitet budowy pieca w miejscowym domu ludowym. Tak donosi prasa.

Prawdopodobnie wybrano prezesa, wiceprezesa, kilku innych dygniarzy od spraw budowy pieca.

A może zawiąże się nowy komitet, konieczne obywatelski, koniecznie społeczny, na przykład ustawienia szyby w łufce.

Ze też nasi różni „działacze“ mają stałe nieprzewidywalny pociąg do przekraczania... granicy śmiechowości.

ODCZYT

W jednym z pism czytamy zapowiedź odczytu:

„Gospodarcze i społeczne podłoża powstania ustrojów totalnych“ — odczyt Bolesława Wściekliczy w sali...

Przepraszam bardzo szanownego autora odczytu, ale na tę prelekcję nie pójdę.

Innych Czytelników nie zniechęcam, gdyż po prostu zapewne chochlik drukarski przekreślił nazwisko prelegenta.

W każdym razie na afiszach lepiej zapewnić, że zastrzyki rdzenia króliczego będą robione bezpłatnie.

Ukazał się nowy numer Tygodnika

A L A R M

ORGAN ZWIĄZKU POLSKIEGO WARSZAWA, KRAK, PRZEDM. 41, TEL. 344.34.

Numer zawiera: 1. Spółczyć ośrodki dyspozycji gospodarczej; 2. Kultura miast — kultura narodu; 3. Niski poziom polskich filmów; 4. Rodzina w nielase; 5. Cyfry dyskwalifikują moralność żydowską; 6. Związek Polski opiekunem hurtu polskiego i szereg innych.

Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr. Prenumerata kwartalna zł. 1.20.

Przesłuchano 4 świadków

w sprawie o ubezwłasnowolnienie

ks. Radziwiła

OSTRÓW, 3. 2. Sąd grodzki w Ostrowie rozpatrywał w dalszym ciągu sprawę o ubezwłasnowolnienie ks. Michała Radziwiła i przesłuchał czterech świadków, m. in. b. dyr. ordynacji radziwiłłowskiej p. Michała, dalej marszałka dworu w Antoninie p. Birona, lekarza dr. Mamaka z Ostrowia i popzedniego zastępcę prawnego ks. Michała adw. Jankowskiego.

Świadkowie ci na ogół potwierdzili zarzuty przeciw gospodarce ks. Michała Radziwiła, wysuwane przez wnioskodawców. Decyzja w tej sprawie jeszcze nie zapadła, ponieważ ks. Radziwiłł musi być w myśl przepisów procedury osobiście przesłuchiwany. Książę ma wrócić do kraju na wiosnę, wtedy będzie przesłuchany i zapadnie wyrok.

Nowa sensacja Francji

Wspólniczka zamordowania Reissa uciekła zostawiając kaucję

PARYŻ, 3. 2. Coraz większą sensację budzi w prasie paryskiej sprawa Lidii Grossowskiej, oskarżonej o współudział w mordzie popełnionym na osobie trockisty Reissa, na terenie Szwajcarii.

Lidia Grossowska, która została aresztowana na żądanie policji szwajcarskiej, została przelocjalnie wypuszczona na wolność za kaucję 50 tysięcy franków. Korzystając z tego zniknęła z mieszkania, które jej wyznaczyła policja paryska.

„Matin“ podaje dziś interesujące szczegóły, a m. in., iż 50 tys. franków kaucji za Lidię Grossowską wpłaciło paryskie przedstawicielstwo handlowe Z. S. R. Wdowa po zamordowanym Reissie wniosła na ręce francuskich władz sądowych protest z powodu wypuszczenia na wolność Lidii Grossowskiej, oskarżając go o umożliwienie jej ucieczki, a nawet o porwanie jej, gdyż Grossowska stała się już dla G. P. U. niebezpiecznym świadkiem, który za dużo wiedział.

Najwyższy Czas

Odnówić prenumeratę:

na luty 1938 roku

Zyd zmusza chrześcijanina do pracy w święto katolickie

(Wilno). Żydzi wykorzystują niewykwalifikowanych robotników chrześcijan, z tej racji, że zbiorowa umowa ich nie ochrania. W piekarni przy ul. Nowogrodzkiej jeden z robotników pracował około 12-tu godzin dziennie, za co otrzymywał 20 zł.

miesięcznie i marne utrzymanie składające się ze starych bułek. Nie dość, że jeszcze żyd nie uznawał święta katolickiego, każąc pracować. Kiedy robotnik zażądał 8 godzinnego dnia pracy — został usunięty. (ms.).

Zamknięcia granicy dla żydów

żąda kupiectwo płockie

W Płocku odbyło się walne zebranie Stow. Kupców Polskich. Zebranie, przy bardzo licznych udziałach kupców zagał p. prezes Detrych. Na przewodniczącego

wybrano ks. prałata Stojnowskiego. Po sprawozdaniu i dyskusji wybrano nowy zarząd z prezesem p. Detrychem i wiceprezesem p. Pączkowskim (oba po-

nownie) na czele. W wolnych wnioskach uchwalono jednogłośnie, wysłać petycję do p. Premiera, aby rząd zamknął granicę przed żydami z Rumunii.

Poza tym powstał projekt urządzenia tygodnia bez żydów, w czasie którego odbyłby się kiermasz - wystawa kupiectwa polskiego.

Przyczyny kryzysu franka

w oświetleniu prasy francuskiej

PARYŻ, 3. 2. Jeden z najpoważniejszych publicystów gospodarczych Francji, sprawozdawca finansowy „Timesa“, F. Jenny w ostatnim swym artykule, poświęconym frankowi, nie ukrywa powagi sytuacji. Publicysta pokłada zaufanie w akcji ministrów Bonnet i Marchandeau i zaleca opi-

ni publicznej, by zachowała zaufanie do swej waluty, dlatego, iż frank może być jeszcze obrotny, wbrew temu, co mówią niektóre organy finansowe angielskie.

P. Jenny przyznaje, iż zarządzenia przymusowe, pod którymi autor ma na myśli ograniczenia dewizowe, nie zaradziłyby w niczym obecnej sytuacji, której ciężar spoczywa w zagadnieniach politycznych. Z coraz większą koniecznością nasuwają się postulaty ugruntowania istotnej równowagi finansowej, ulg w ciężarach publicznych oraz konieczność spokoju i dyscypliny społecznej. Obrona franka — kończy publicysta — łączy się bowiem z obroną praw wolności, ze spokojem społecznym, z gwarancją wykonania zawartych umów i wreszcie ze stanem obronności Francji.

NIEOKREŚLONY CZAS PRACY

Czas pracy robotników rolnych jest także nieokreślony i na tym tle dzieją się liczne wypadki wykorzystywania ich przez pracodawców.

Oto co pisze „Wiarus“ pewnemu robotnikowi z Joux:

„Rzeczywiście jest to bardzo źle traktowanie polskich robotników, jak to wynika z listu Pana. Znalazłaby się na to rada i to dobra, gdyby nasze Konsulaty zajęły się losem polskich robotników rolnych, ale niestety panowie z Konsulatów nie lubią dotykać tych

POLE DO PRACY

Tak więc los robotnika na obczyźnie jest b. ciężki i powinien no być otoczony specjalną opieką powołanych do tego instytucji. Otwarte tu jest olbrzymie pole do pracy społecznej w poważnej trosce o polską duszę narażoną na zgubę.

Robotnik polski, który z własnej Ojczyzny wyparty został przez obcych, który nie ma chleba na ojcowej glebie, nie może zginąć na obczyźnie i podać mu trzeba bratnią dłoń pomocy.

(s. i.)

Zaprenumerować ABC

można OSOBIŚCIE lub LISTOWNIE w kantorze przy ulicy Al. Jerozolimskie 3-a i p. lokal 10, albo TELEFONICZNIE — tel. 8-18-33

Żłóż ofiarę na F.O.M